

ny znak garncarski, w kształcie krzyża. Na większości naczyń występują różnorodne motywy zdobnicze. Ornament zaznacza się prawie na całej powierzchni naczyń. Podstawowy ornament to kombinacje linii falistych i poziomych, ukośnych nakłuć, oraz zdobienie wykonane trójkątnym stępelkiem (Ryc. 6).

Ponadto znaleziono kilkanaście fragmentów naczyń wykonanych z glinki białej. Są one przeważnie obtaczane na kole garncarskim, o cienkich ściankach, powierzchnia jest koloru

siwawego, lub kremowego. Formę i ornament mają podobną do naczyń opisanych powyżej.

Chronologię osady na Staromieściu na podstawie ceramiki określa się na VIII—X wiek. Występowanie jam w wykopach odległych od siebie o kilkadziesiąt metrów pozwala przypuszczać, że zasięg osady był bardzo duży. Odkryta osada należy do najstarszych obiektów wczesnośredniowiecznych w centrum Rzeszowa.

Ze względu na niszczenie obiektu będą prowadzone badania w roku przyszłym, które może pozwolią określić charakter osady.

Aleksandra Gruszczyńska

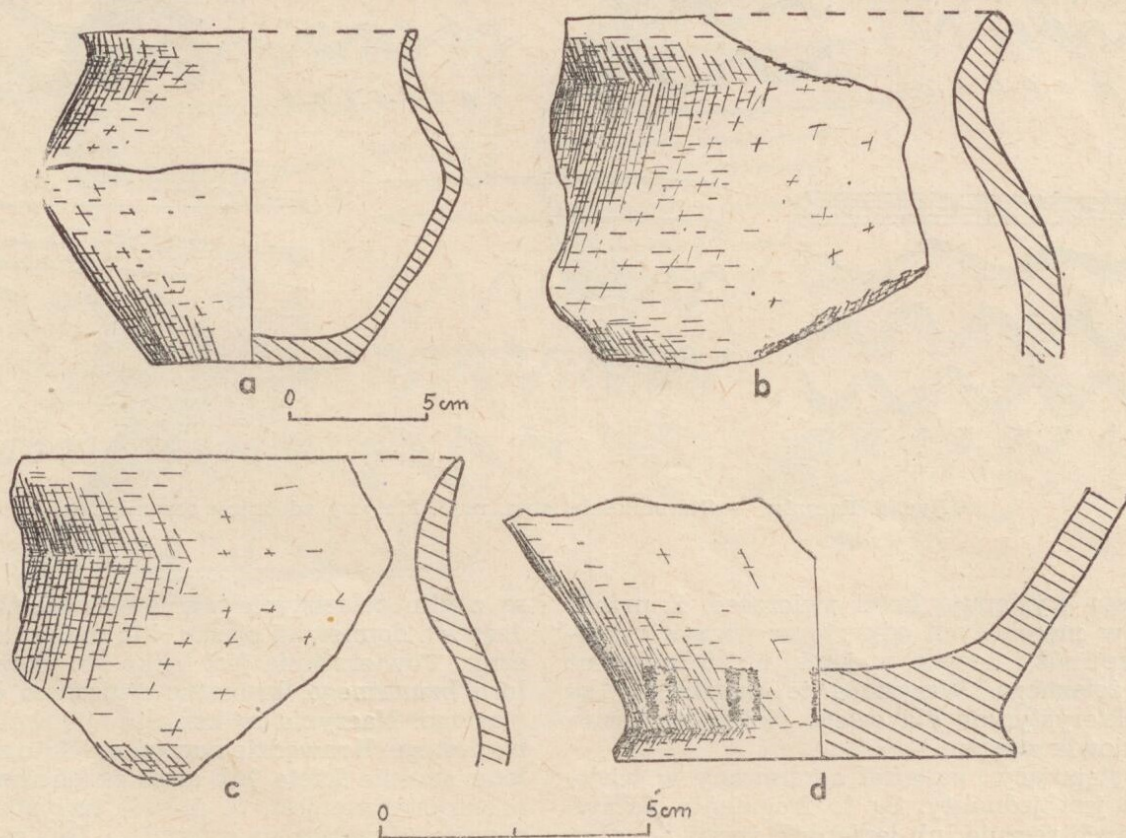
Badania na osadzie w Nisku

W dniach od 5 do 9 października z funduszy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie przeprowadzono ratownicze prace badawcze na stanowisku nr 1 w Nisku¹. W badaniach oprócz autorki sprawozdania udział wzięli: Jerzy Micek absolwent V roku archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Ryszard Fedyk — rysownik.

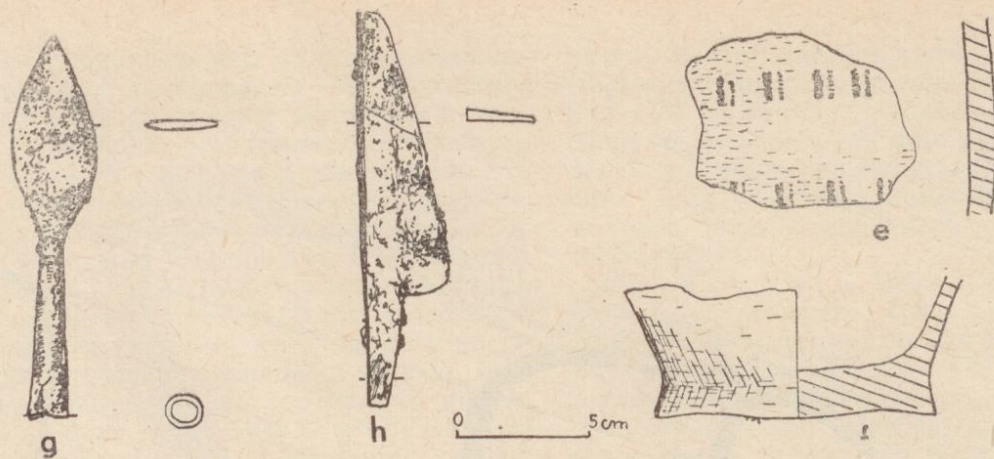
Wyeksplorowano jamę widoczną w profilu piasznicy położonej na parceli ob. J. Wrzodka. Górny zarys zachowanej części jamy odsłonięto na głębokości 25 cm od powierzchni gruntu. Miała kształt prostokątny, długość jej wynosiła 7 m, szerokość 2,5 m, głębokość 40 cm. Ścianki jamy opadały skośnie w dół, dno było nieregularne. W odległości 50 cm od północnej i wschodniej ściany

jamy wystąpiły 3 ślady po słupach o średnicy 20 cm. Wypełnisko jamy stanowiła bardzo czarna ziemia z wkładkami grudek polepy, węgla drzewnych, kości, ceramiki, bryłek żużla. Ponadto znaleziono grot oszczepu o liściu lancetowatym i bardzo wąskiej tulejce (długość grotu wynosiła 12 cm) oraz nóż bardzo zniszczony (Ryc. 1 A, g, h). We wschodniej części jamy wystąpiło skupisko polepy, prawdopodobnie było to zniszczone palenisko.

Materiał ceramiczny i kostny najobficiej występował w zachodniej partii jamy. Tuż przy ścianie znaleziono prawie całe naczynie, kształtu dwustożkowatego, o wylewie lekko wychylnym na zewnątrz, krawędzi prosto ściętej. Dno jest płaskie. Naczynie lepione jest ręcznie z gliny z domieszką piasku, o powierzchni gładkiej,

Ryc. 1. Nisko, m.p., stan. 1. Jama nr 50: a—d — fragmenty naczyń.

Ryc. 1A. Nisko, m.p., stan. 1. Jama nr 50: e, f — fragmenty naczyń, g — grot oszczepu, h — nóż żelazny.

czernionej. Tuż pod załosem brzuśca występuje linia lekko falista. Średnica wylewu 10,5 cm, dna 6 cm, grubość ścianki 0,6 cm (Ryc. 1 a). Wśród materiału ceramicznego w większości występują naczynia kształtu jajowatego lub dwustożkowatego, z wylewem lekko wywiniętym na zewnątrz, o krawędzi prosto ściętej albo zaokrąglonej. Dna są przeważnie wyraźnie wyodrębnione. Naczynia te wykonane są z gliny z domieszką piasku lub drobnoziarnistego tłuczni, o powierzchni ceglastej, brunatnej lub czernionej. Występuje ornament szczypany lub dołków paznokciowych (Ryc. 1 b—c, 1A e—f).

Omawiana jama jest pierwszym obiektem datowanym na okres wpływów rzymskich, na ba-

danym dotychczas stanowisku wczesnośredniowiecznym².

¹ W październiku 1964 roku z funduszy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych prowadzono badania na omawianej osadzie. Uczestniczyły w nich oprócz autorki sprawozdania mgr Izabela Sitko, mgr Romana Łomnicka. Odkryto 7 jam wczesnośredniowiecznych, z których żadna nie została przebadana w całości ze względu na brak pracowników fizycznych.

² A. Kwolek — Badania wykopaliskowe na wczesnośredniowiecznej osadzie w Nisku. Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1963. Rzeszów 1963, s. 41, przypis nr 1.

Antoni Jodłowski

Badania archeologiczne na grodzisku wczesnośredniowiecznym w Przeczycy, pow. Jasło

Grodzisko w Przeczycy położone jest na wysokim wzniesieniu porośniętym lasem, po lewej stronie Wisłoki, w miejscu gdzie graniczą trzy wsie: Przeczycza, Jodłowa i Dęborzyn. Naturalne strome zbocza wzgórza od strony wschodniej (koryto rzeki), zachodniej i południowej gwarantowały odpowiednie bezpieczeństwo grodu i wykorzystane zostały całkowicie w jego systemie obronnym. Najłagodniejszy dostęp był od strony północnej, gdzie teren stanowił przedłużenie grzbietu górskiego.

Cały obiekt o wymiarach 262,5 × 90 m składa się z trzech mniejszych elementów, mianowicie: grodu właściwego i dwóch międzywali-podgrodzi. Gród o wym. 82,5 × 82 m zajmuje najwyższą kulminację terenu i otoczony jest wałem w kształcie trójkąta (Ryc. 1). Do niego przylegają od strony południowej dwa obronne międzywala-podgrodzia. Pierwsze o wymiarach 65 × 90 m łączące się bezpośrednio z grodem posiada nieco zniwelowane dobrze zachowane wały jedynie na małym odcinku od strony Wisłoki. Podgrodzie II posiada natomiast wały całkowicie zniszczone, a jego domniemany zasięg wyznaczają naturalne załomy zboczy.

Grodziskiem interesowało się już kilku badaczy m. in. A. Żaki¹, Fr. Kotula² i A. Kunysz³.

Badania zwiadowcze przeprowadzili A. Żaki w 1956 r., a A. Kunysz w 1962 r. Większe prace wykopaliskowe podjęte zostały w lipcu br. przez autora niniejszego sprawozdania z ramienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie. W badaniach udział wzięli: mgr Roman Mazur oraz dwie studentki Uniwersytetu Jagiellońskiego z Krakowa — Zofia Grzesiak i Barbara Nowakowska.

Celem badań było dokładne określenie chronologii grodziska, charakteru osadnictwa i konstrukcji obronnych. Wykonano 20 wykopów w różnych partiach obiektu obejmując nimi głównie te miejsca, których topografia wskazywała na istnienie jakichkolwiek śladów osadnictwa⁴.

G r ó d w ł a ś c i w y. W obrębie obwałowań grodu założono 6 wykopów (Nr I—II, IV, VI—VII, IX), w tym 4 na tzw. majdanie (Nr I—II, VI—VII), a po jednym na wale zachodnim (Nr IX) i południowym (Nr IV). Żaden z nich nie wykazał istnienia warstwy kulturowej ani też innych wyraźnych skupisk osadniczych na majdanie grodu. Stratygrafia wszystkich wykopów była niemalże identyczna. Pod warstwą humusu o miąższości ok. 20 cm